כיצד להתמודד עם הגישה העסקית של טראמפ?

written by דוד מ' וינברג | 20.01.2025

עם חזרתו של דונלד טראמפ לבית הלבן, ישראל חייבת לכייל בזהירות את יחסיה עם הנשיא הישן-חדש וצוותו. ישראל צריכה להעריך אילו ציפיות ודרישות מטראמפ הן ריאליות, ואיזה מחיר ישראל תצטרך כנראה לשלם כדי לעמוד בסדרי העדיפויות שלו.

הדבר נכון במיוחד לאור עסקת שחרור החטופים תמורת מחבלים שטראמפ כפה על ישראל (ועל חמאס). מה זה אומר לנו על הנטיות ושיטות הפעולה של הנשיא הנכנס?

עסקת החטופים והפסקת האש שנכפתה אינן יכולות להפתיע. כבר חודשים שטראמפ מבהיר כי עד להשבעתו ב-20 בינואר הוא מצפה לשקט בחזית עזה ובקווי העימות האחרים במזרח התיכון כדי שיוכל להתמקד ללא הפרעה בנושאים החשובים ביותר עבורו הגירה, כלכלה, סין, והשגת הסכם אסטרטגי גדול במזרח התיכון הכולל את ערב הסעודית.

כל השאר, רמז טראמפ, יכול לחכות. זה כולל את חיסול חמאס ועימות צבאי אמיתי עם איראן. זה מה שעוזרי טראמפ מכנים "תזמון", סדר עדיפויות מסודר שבו אי אפשר לטפל בכול בבת אחת ובהקדם. בעברית, הביטוי המתאים הוא "פרה פרה", כלומר חולבים (או שוחטים) פרה אחת בכל רגע נתון, לפני שעוברים למשימה הבאה.

זו אינה רק שאלה של תזמון. זו גם שאלה של גישה. טראמפ מנהל את מדיניות החוץ שלו בגישה עסקית: תן וקח.

וכך "טראמפ העסקי" מצפה מישראל לשתף פעולה עם סדרי העדיפויות שלו, והדבר נכון במיוחד בנוגע לעסקה הסעודית.

טראמפ מתכוון לסגור הסכם אמריקאי-סעודי השנה. ממגוון סיבות, זו אחת העדיפויות העליונות של טראמפ. זה בהחלט בר השגה, וזה ברובו מתיישב עם ההעדפות של ישראל.

אבל ישראל תצטרך לבלוע כמה כדורים מרים (צפרדעים) כדי לאפשר זאת, כמו מכירה אמריקאית של מטוסי F-35 לריאד והשקת תוכנית גרעין אזרחית סעודית בגיבוי אמריקאי. ייתכן שנתניהו יידרש גם למלמל משהו על "מסלול" לעצמאות פלסטינית בעתיד הרחוק אף על פי שלא הוא, לא הסעודים ולא רוב חברי צוות טראמפ מאמינים שזה אפשרי או הגיוני.

שוב, בהקשר של הגישה העסקית של טראמפ לפוליטיקה ומדיניות חוץ, ישראל תצטרך למלא את חלקה בקידום העסקה הסעודית.

אם ישראל תעשה זאת, היא תעלה על המסלול הנכון לקראת תמורה מטראמפ בהמשך הדרך בנושאים הקרובים יותר לבית שלנו החל מהחלת ריבונות ישראלית על חלקים של יהודה ושומרון, דרך הדיפת ארגונים בינלאומיים עוינים שמתנכלים לישראל, ועד אספקה אמריקאית לישראל של נשק כבד הנחוץ לתקיפת איראן.

וזכרו, גם אם טראמפ אינו עומד לתת אור ירוק בטווח הקרוב למלחמה מחודשת ומכרעת נגד חמאס, הוא וצוותו אינם הולכים לשלול את הלגיטימיות של המלחמות המתמשכות של ישראל נגד טרור פלסטיני בעזה או ביהודה ושומרון (ונגד חיזבאללה וטרור ג'יהאדיסטי בלבנון ובסוריה) כפי שעשה צוות ביידן-בלינקן-האריס.

גם לא נשמע את מזכיר המדינה מרקו רוביו, יועץ הביטחון הלאומי מייק וולץ, ושגריר ארה"ב בישראל מייק האקבי תורמים ל"פלסטיניזציה" של הפוליטיקה האזורית על ידי התמקדות בלתי פוסקת בצורך ה"מיידי" במדינה פלסטינית גם אחרי הפלישה והטבח בשמחת תורה (7 באוקטובר 2023).

הם אינם עומדים להתנות את "זכותה" של ישראל להגן על עצמה באמצעות המילים המזיקות "אבל" ו"רק" של קמלה האריס. "**אבל** נהרגו יותר מדי פלסטינים חפים מפשע, ילדים, אימהות" אמרה קמלה, וישראל יכולה להילחם "**רק**" אם זה מוביל במהירות לפתרון שתי מדינות שבו לפלסטינים יש "ביטחון, הגדרה עצמית, והכבוד שמגיע להם בצדק".

באופן דומה, צוות טראמפ אינו עומד להצדיק ולתרץ את המפגינים הרדיקליים האנטי-אמריקאים, האנטי-ישראלים והאנטישמים בקמפוסים האמריקאים בכך ש"יש להם קייס" (עוד אמירה רעועה של האריס). וצוות טראמפ יחד עם הקונגרס בשליטה רפובליקנית אינו עומד להסתתר מאחורי נאמנויות ליברליות קיצוניות לפארסה הידועה כ"חוק בינלאומי", שמוסדותיו הקדושים כמו UNCHR, ICC ו-ICJ תוקפים את ישראל בהאשמות שווא על אפרטהייד ובהוצאת צווי מעצר על פשעי מלחמה.

צוות טראמפ אינו עומד להאכיל את הקמפיין המרושע לשלילת הלגיטימיות של עצם נוכחותה של ישראל ביהודה ושומרון על ידי המצאה והטלת סנקציות על מה שמכונה "מתנחלים אלימים" ושחקנים "זדוניים" אחרים בחברה האזרחית הישראלית בצד הימני של המפה הפוליטית.

התנגדות לכל זה מצד צוות טראמפ חשובה מאוד בשיקום הלגיטימיות והמעמד של ישראל בזירה העולמית.

הרחקת איראן ממסלול הנשק הגרעיני ומהשאיפות ההגמוניות האזוריות שלה באמצעות פעולה צבאית מוחשית היא העדיפות המדינית העליונה של ישראל, ולשם כך היא זקוקה לתמיכה ולשיתוף פעולה של ממשל טראמפ.

(אולי ההסכמה הישראלית להפסקת אש בעזה, שטראמפ עמד עליה, תעזור בעניין זה. אולי. זה

היה הופך את עסקת הפסקת האש על כל היבטיה הבעייתיים בייחוד נסיגות צה"ל ושחרור מחבלים פלסטינים מבתי הכלא הישראליים לכדאית.)

אבל טראמפ עדיין אינו שם. עד שהנשיא טראמפ ישתכנע להערכתי, זה ייקח זמן ששום דרגה של סנקציות כלכליות "מקסימליות" ושום כמות של התנהלות עסקית והתרברבות אישית שלו לא יעשו את העבודה בנטרול איראן, הוא לא יהיה מוכן להתעמת צבאית עם איראן.

אבל אין זה אומר שחייבים לבזבז זמן. יש מגוון רחב של יוזמות חשובות מיידיות על השולחן, מתחת לרמה של תקיפה צבאית ישירה של איראן, להחייאת השותפות בין ארה"ב לישראל ולהגבלת איראן.

אשר פרדמן ממכון משגב לביטחון לאומי ולאסטרטגיה ציונית הציג לאחרונה מפת דרכים לשדרוג הברית האסטרטגית לגבהים חדשים, במסמך מדיניות ממוקד בן 14 עמודים. (פרדמן משמש גם כמנהל בישראל של מכון הסכמי אברהם לשלום.)

המסמך מפרט ארבעה תחומים לשיתוף פעולה אסטרטגי מוגבר בין ארה"ב לישראל בטווח המיידי: שיתוף פעולה בתחומי הגנה, מודיעין וטכנולוגיה; התמודדות עם האיומים המשותפים מאיראן ושלוחיה; הרחבת שיתוף הפעולה האזורי והסכמי אברהם; והתמודדות ומניעת מימון של פעילות אנטי-אמריקאית, אנטי-ישראלית ופרו-טרוריסטית בארגונים בינלאומיים.

ההברקה שבמסמך היא בפרטים שלו. למשל, לפרדמן יש הצעות ספציפיות להרחבת מחקר ופיתוח משותף בטכנולוגיות צבאיות מתקדמות כמו מערכות לייזר בעוצמה גבוהה, טכנולוגיות חלל ולוויין, כלי טיס, כלים תת-ימיים בלתי מאוישים, נשק היפרסוני, בינה מלאכותית צבאית, ויכולות סייבר התקפיות והגנתיות; ושיתוף פעולה בקידום רפואה מדויקת, בריאות דיגיטלית, פיתוח תרופות וביו-התכנסות. הוא גם מציע להוסיף את ישראל ליוזמת שיתוף הפעולה הבין-תפעולי של נאט"ו (PII) ולהעניק לישראל מעמד של "שותף הזדמנות מוגברת".

בנוגע לאיראן, יש הצעות קונקרטיות לחקיקה ואכיפה אגרסיבית של סנקציות על "צי הרפאים" המוביל נפט איראני לאסיה, ועל כל ישות המעורבת בייצור, מכירה או העברה של ציוד או טכנולוגיה צבאית איראנית למדינות אחרות. כמו כן, הטלת סנקציות על כל מוסד פיננסי המשתמש במערכת ההודעות האלקטרונית לתשלומים של איראן (SEPAM) כדי לאמת או לבצע עסקה. וכמובן, החות'ים צריכים לחזור לרשימת ארגוני הטרור של ארה"ב.

באשר להסכמים אזוריים, עוד לפני שמושגת עסקה כלשהי עם ערב הסעודית, יש הרבה מה לעשות, כמו קידום מסדרון הודו המזרח התיכון אירופה (IMEC) כדי להתמודד עם יוזמת החגורה והדרך (BRI) של סין; והרחבת מסגרת I2U2 הכוללת את הודו, ישראל, איחוד האמירויות וארה"ב, כך שתכלול פרויקטים בתחומי החלל, אנרגיה, מים, חקלאות, תחבורה, ופלטפורמות בריאות עסקיות, אקדמיות וחברה אזרחית.

דחיפה נגד טרור במוסדות בינלאומיים צריכה להוביל להפסקת מימון של UNHRC, OCHA, אונסק"ו, הדו"ח המיוחד של האו"ם לשטחים הפלסטיניים CEIRPP, UNISPAL, מחלקת הזכויות הפלסטיניות והמחלקות האנטי-ישראליות של מחלקת העניינים הפוליטיים ובניית השלום של האו"ם, מחלקת התקשורת הגלובלית, ומחלקת המידע הציבורי. יש לאפשר לקורבנות טרור אמריקאים לתבוע ארגונים בינלאומיים המספקים משאבים לקבוצות טרור המוגדרות על ידי ארה"ב ושאחרת היו חסינים בהתאם לחוק החסינות של ארגונים בינלאומיים.

לסיכום, "טראמפ העסקי" הוא אתגר, אבל גם הזדמנות. לישראל יש הרבה מה להציע לארה"ב, ועם הזמן היא יכולה לצפות באופן ריאלי לתמורות מוחשיות.

התפרסם באתר ערוץ 7, בתאריך 20.01.2025.

הדעות המובעות בפרסומי מכון משגב הן על דעת המחברים בלבד.